

Інноваційні технології логопедичного впливу

Інноваційний досвід - це «тримати руку на пульсі» сучасної педагогіки. Оволодіння інноваційними педагогічними технологіями - це вимоги професійної кваліфікації педагога ХХІ століття! У діяльності вчителя-логопеда сучасні технології набувають все більшого значення. Вони сприяють досягненню максимально можливих успіхів у подоланні мовних порушень у дітей, сприяють створенню емоційного фону, включенню в роботу збережених і активізації порушених психічних функцій. Перебуваючи на лінії дотику педагогіки, психології та медицини, логопеди використовують у своїй практиці найбільш ефективні інноваційні технології, які допомагають оптимізувати роботу.

Інноваційні технології в логопедичній практиці - це лише доповнення до загальноприйнятих, перевіреним часом технологій: технологія діагностики, технологія звукопостановки, технологія формування мовного дихання при різних порушеннях мови і інші.

Інноваційні технології - це впроваджені нові, що володіють підвищеною ефективністю методи і інструменти, прийоми, які є кінцевим результатом інтелектуальної діяльності педагога.

Стосовно до педагогічного процесу, інновація означає введення нового в цілі, зміст, методи і форми освіти, організацію спільної діяльності педагога і дитини.

Діти з мовними порушеннями часто бувають з нестійкою психікою, в них спостерігаються нестабільний психоемоційний стан, знижена працездатність і швидка стомлюваність. Логопедичні заняття для таких дошкільнят - це важка праця.

Поєднуючи різні технології навчання, систематично і цілеспрямовано використовуючи їх на практиці, відповідно до фізичних індивідуальних можливостей кожної дитини, корекційно - розвивальний процес стає більш результативним і ефективним.

Приємно, коли діти з радістю і бажанням йдуть на заняття до «логопеда», в передчутті того, що ж чекає їх сьогодні. А що ж може їх чекати? Привабливе навколишнє оточення робочого кабінету вчителя-логопеда, естетичне оформлення, ігрові дидактичні посібники. Тільки так можна дитину зацікавити, запросити до діалогу. І, звичайно, посмішка! Посмішка налаштовує до бажання спілкуватися, довіряти, створює доброзичливий емоційний фон.

Логопедам доводиться постійно шукати шляхи вдосконалення та оптимізації процесу навчання і розвитку дітей.

Таким чином, процес корекційно-розвиваючої роботи з дітьми з мовними порушеннями нашого дошкільного закладу спрямований на:

- зміцнення фізичного і психічного здоров'я дітей, їх емоційного благополуччя;
- створення сприятливих умов розвитку дітей відповідно до їх вікових особливостей;
- корекції мовних порушень дошкільнят;
- формування передумов до навчальної діяльності;
- формування і розвиток інтелектуальної та комунікативної компетентності дітей з мовними порушеннями.

Інноваційні технології, які застосовуються у логопедичній практиці, базуються на пріоритетних напрямках:

- технологія логопедичного пальцевого і кистьового масажу («Су - Джок» - терапія; елементи самомасажу);
- тілесно - орієнтовані технології. (кінезіотерапія, логоритміка, психогімнастика, релаксація);
- ігрові технології;
- мнемотехніка;
- дихальні технології (методика О.М. Стрельнікової);
- сучасні технології сенсорного виховання;
- інформаційні технології;
- казкотерапія;
- кольоротерапія (хромотерапія).

Логопедичний масаж - це одна з логопедичних технологій, активний метод механічного впливу, спрямований на корекцію різних мовних розладів.

Мета логопедичного масажу не тільки зміцнення або розслаблення артикуляційних м'язів, але і стимуляція м'язових відчуттів, що сприяє чіткості кінестетичного сприйняття. Масаж допомагає нормалізувати м'язовий тонус і тим самим підготувати м'язи до виконання складних рухів, необхідних при артикуляції.

Широко використовуються такі види масажу:

- масаж долонних поверхонь кам'яними, металевими або скляними різнобарвними кульками;
- прищіпочний масаж;
- масаж горіхами, каштанами;
- масаж шестигранними олівцями;
- масаж трав'яними мішечками;
- масаж плодами каштанів, волоського горіха;
- масаж камінчиками Марблс;
- масаж зондами, зондозамінниками;
- масаж приладами Су-Джок терапії.

Ці види масажу використовуються для нормалізації м'язового тонусу, опосередкованого стимулювання мовної області в корі головного мозку, розвитку дрібної моторики, емоційно-вольової сфери та оздоровлення.

В якості унікального засобу для розвитку мови, підтримки здоров'я за допомогою впливу на певні точки кисті рук широко використовують досягнення східної медицини - елементи Су-Джок – терапії - масажну кульку та еластичне пружинне кільце.

Релаксаційна гімнастика. Навчання дітей навичкам релаксації починаються з ігрових вправ, які дозволяють дитині відчути різницю між напругою м'язів і їх розслабленням. Найпростіше відчути напругу м'язів в руках, тому дітям пропонується сильно і короткочасно стиснути кисті рук в кулак, і т.д. При виконанні вправ на напругу і розслаблення необхідно враховувати, що напруга повинна бути короткочасною, а розслаблення - досить тривалим.

Кінезіологічна гімнастика представлена кількома блоками вправ, які синхронізують роботу півкуль головного мозку, сприяють поліпшенню запам'ятовування, підвищують стійкість уваги дитини:

- гімнастика для очей;
- гімнастика дихальна;
- артикуляційна гімнастика .
- самомасаж;
- релаксація;
- мімічна гімнастика.

Ігрові технології є складовою частиною педагогічних (освітніх) технологій: ігрові, комп'ютерні, діалогові, тренінгові. Проблема застосування ігрових технологій в освітньому процесі в педагогічній теорії і практиці не нова. Однак в системі освіти ігрові технології до нині залишаються «інноваційною технологією». Метою використання ігрової технології в логопедичній практиці є підвищення мотивації до занять, збільшення результативності корекційно-розвиваючої роботи.

Мнемотехніка - це система прийомів, що полегшують запам'ятовування і збільшують обсяг пам'яті шляхом утворення додаткових асоціацій. Корекція звуковимови неможлива без роботи над виразністю мови, її осмисленого дублювання в таких видах діяльності, як переказ, заучування віршів, скоромовок. Суть мнемотехніки - на кожне слово або маленьке словосполучення придумується картинка (зображення). Таким чином, весь текст замальовується схематично. Дивлячись на ці схеми - малюнки, дитина легко відтворює текстову інформацію.

Мнемотехніка використовує природні механізми (наочно-образної пам'яті) мозку і дозволяє повністю контролювати процес запам'ятовування, збереження і пригадування інформації.

Дихальні технології - закріплення навичок діафрагмального дихання, розвиток сили, плавності, тривалості видиху.

Вважається, що правильне дихання позбавляє людину від багатьох хвороб і не допускає їх появи. Правильне дихання стимулює роботу серця, головного мозку і нервової системи. Повільний видих допомагає розслабитися, заспокоїтися, впоратися з хвилюванням і дратівливістю. Носове дихання оберігає горло і легені від холодного повітря і пилу, добре вентилує легені. Для дітей особливо важливо навчитися подовжувати видих.

В дошкільному закладі дихальним вправам необхідно приділяти особливу увагу. Правильне мовне дихання - основа для нормальної звуковимови, мови в цілому. Дихальні вправи за Стрельниковою допомагають впоратися із труднощами, їх можна виконувати вже з 3-4 років. Така гімнастика дозволяє підвищити імунітет, тому її особливо рекомендують дітям, які часто хворіють на застуди. Окрім того, вправи сприяють розвитку гнучкості та пластичності, допомагають усунути порушення постави та в цілому оптимізують роботу організму, який зростає.

Інформаційна технологія навчання - це педагогічна технологія, яка використовує програмні та технічні засоби (кіно, аудіо- та відео, комп'ютери, телекомунікаційні мережі) для роботи з інформацією.

Можливості використання ІТ в логопедії:

- підвищення мотивації до логопедичних занять;
- організація об'єктивного контролю розвитку і діяльності дітей;

- розширення сюжетного наповнення традиційної ігрової діяльності;
- можливість швидкого створення власного дидактичного матеріалу;
- підбір ілюстративного матеріалу до занять, оформлення стендів, кабінетів (сканування, інтернет, принтер, презентація);
- знайомство з періодикою, напрацюваннями інших педагогів;
- оформлення документації, звітів, презентацій, майстер-класів.

Казкотерапія - метод, який використовує казкову форму для мовного розвитку особистості, розширення свідомості і вдосконалення взаємодії через мову з навколишнім світом.

Корекційні завдання казкотерапії:

- удосконалення лексико-граматичних засобів мови;
- удосконалення звукової сторони мови;
- розвиток діалогічного та монологічного мовлення;
- ефективність ігрової мотивації дитячого мовлення;
- взаємозв'язок зорового, слухового і моторного аналізаторів;
- співпраця дорослого з дітьми та один з одним;
- створення сприятливої психологічної атмосфери, збагачення емоційно - чуттєвої сфери дитини;

Кольоротерапія (Хромотерапія)- відновлення індивідуального біологічного ритму за допомогою спеціально підбраного кольору. Кольоротерапія незамінна при використанні в дитячих садках.

Робота з кольором сприяє вирішенню багатьох завдань. Підвищує рівень комунікативності дітей, їх емоційну чутливість. Збагачує сенсорний і емоційний досвід дітей. У дітей, навіть найменших, природою закладено певна реакція на той чи інший колір. Присутність будь - якого кольору в житті дитини (наприклад, червоного) може бадьорити, покращувати настрій, в той же час його надлишок може викликати збудження, підвищеної рухової активності.

Таким чином, терапевтичні можливості інноваційних технологій створюють умови для розвитку мовлення дітей.

Сучасна логопедія знаходиться в постійному активному пошуку шляхів вдосконалення та оптимізації процесу навчання та розвитку дітей на різних вікових етапах і в різних освітніх умовах, які характерні для дітей з особливими освітніми потребами.

Створюйте ідеї і розвивайте їх! І тоді вас можна буде назвати сучасним педагогом.